T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 963
KARAR NO : 2016 / 11
KARAR TR : 25.01.2016

ÖZET: 2918 sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorumluluk davasının ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-
-
-

K A R A R

-

Davacı : A.Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. A.A.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. M.A.K. (Adli Yargıda)
Adli Yargıda
İhbar Olunanlar: 1-K. İnş. Tur. San. Tic. A.Ş.
Vekili : Av. R.B.
2- M.G..İnş. Tic.ve San.Ltd.Şti.
3-C. İnş. Tic. A.Ş.İş Ortaklığı

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; davacı sigorta şirketine 542320018 nolu maksimum kasko sigorta poliçesi ile sigortalı bulunan İ.Mühendislik İnşaat Taahhüt ve Ticaret Ltd Şti'ne ait 42 BH 633 plakalı aracın M.G.'in sevk ve idaresindeyken Cumhuriyet Bulvarı'nı takiben Faik Şahenk kavşağından İmam Hatip Meydanı istikametine gitmek istediği esnada yoldaki çalışmadan kaynaklanan 5.5 cm derinliğinde 180 cm genişliğinde çukura düşüp geri çıkması ve aracın ön sağ lastik, ön tampon ve alt kısımlarının hasar görmesi neticesinde maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini; 02.07.2012 tarihli maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağında kazanın oluşumunda yolun yapım, bakım ve onarımından sorumlu kurumun gerekli işaretlemeleri yapmadığından kusurlu olduğu, sürücü M.G.'in ise herhangi bir kusurunun olmadığının belirtildiği, kazanın ardından davacı sigorta şirketince alınan 04.07.2012 tarihli ekspertiz raporunda da kaza mahallindeki yolun bakım ve onarımından karayollarının sorumlu olduğu, gerekli işaretlemeleri yapmadığından dolayı da tam kusurlu olduğunun belirtildiği, sigortalıya iş bu kaza neticesinde aracında meydana gelen hasar nedeniyle 13.08.2012 tarihinde 1.085,00 TL ve 27.08.2012 tarihinde 15.927,00 TL olmak üzere toplam 17.012,00 TL hasar tazminatı ödendiğini belirterek, toplam 17.012,00 TL hasar tazminatının 27.08.2012 tarihinden itibaren işleyecek reeskont faizi ile birlikte davalı idareden tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

AKSARAY İDARE MAHKEMESİ**:**31.12.2012 gün ve E:2012/1588 K:2012/1319 sayılı kararında; "…2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun, 2. maddesinde, bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş, 11.01.2011 tarih ve 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile değişik 110. maddesinde ise, "işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmü düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde 11.01.2011 tarihinde yapılan değişiklikle, karayolunda gerçekleşen trafik kazaları nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğine ilişkin kural uyarınca, anılan tarihten itibaren karayolu trafik kazası nedeniyle açılacak olan tazminat davalarının idari yargının görevine girmediği açıktır.

Dava dilekçesinin incelenmesinden, davacı sigorta şirketi vekili tarafından, sigorta poliçe sahibi şirkete ait 42 BH 633 plakalı aracın karayolunda çukura düşerek oluşan kazada gördüğü hasar nedeniyle poliçe sahibi şirkete ödenen bedelin karşılığı olarak, yolun bakım ve onarımından sorumlu olan Karayolları Genel Müdürlüğü'nden fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 17.012,00 TL alacağın ödeme tarihi olan 27.08.2012 tarihinden itibaren reeskont faiziyle birlikte tahsili istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi uyarınca karayolunda gerçekleşen trafik kazası nedeniyle açılan tazminat davası adli yargının görevine girdiğinden, işbu davada Mahkememiz görevsiz bulunmaktadır…" şeklindeki gerekçe ile davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karara davalı vekilince itiraz edilmesi üzerine, Konya Bölge İdare Mahkemesinin 04.04.2013 gün ve E:2013/696 K:2013/727 sayılı onama kararının ardından idare mahkemesince verilen görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargıda dava açmıştır.

NİĞDE 2.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ:25.09.2014 gün ve E:2013/512 K:2014/750 sayılı kararında; "…Davalı Karayolları Genel Müdürlüğü, kamu tüzel kişisi olup, görmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetleri sırasında verdiği iddia olunan zararlardan dolayı sorumluluğu özel hukuk hükümlerine tabi değildir. Kamu tüzel kişilerinin, yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkileri kullanırken oluşan zararlar niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanmakta olup, bu zararların tazmini amacıyla anılan idarelere karşı hizmet kusurlarına dayanılarak İdari Yargılama

Usulü Hakkındaki Kanunu'nun 2. maddesi hükmü uyarınca, idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerekmektedir.

Bir kamu hizmeti görmekle yükümlü davalı idareye 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 7/a maddesinde karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak görevleri verilmiş bulunmaktadır. Bu görevin 2918 sayılı Yasa'da verilmiş olması bunun ihlali nedeniyle oluşacak zarardan dolayı idarenin özel hukuk hükümlerine tabi olacağı sonucu çıkarılamaz. Esasen 2918 sayılı Yasa'nın hukuki sorumluluğa ilişkin 85. ve onu izleyen maddelerinde araç işletenin sorumluluğu düzenlenmiş olup, idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan sorumluluğu bu yasa kapsamı dışında tutulmuştur.

Yargı yolu, dava şartlarından olup mahkemece davanın her safhasında res'en gözetilmesi gerekir. Eldeki dava, davalı idarenin hizmet kusuruna dayanılarak açılmıştır. O halde, mahkemece davalı Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden dava dilekçesinin yargı yolu (görev) bakımından reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur…" şeklindeki gerekçe ile görevsizlik kararı vermiş ve verilen bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 25.01.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Abdullah ER'in adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde*; "* Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve

ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyaların incelenmesinden; davacı şirket tarafından sigortalanan 42 BH 633 plakalı aracın, karayolunda çukura düşmesi sonucu oluşan maddi hasarlı kazanın davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklandığın bahisle 17.012,00 TL rücuen tazminatın 27.08.2012 tarihinden itibaren işleyecek reeskont faizli ile birlikte ödenmesi istemiyle davanın açılmış olduğu anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısiyle 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı görevli olduğundan Niğde 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 25.09.2014 gün ve E:2013/512 K:2014/750 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Niğde 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 25.09.2014 gün ve E:2013/512 K:2014/750 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.01.2016 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 30.11.2015

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN